

hed paa, at der her i Landet findes en Række Enker, hvis Kaar er saa uendelig daarlige, at de i højeste Grad trænger til at blive hjulpet; det er Lærerenkerne. Nu har jeg gennemset de Ændringsforslag, der her ved anden Behandling er stillede til Finanslovsforslaget, men ikke fundet noget Ændringsforslag, der tager Sigte paa at hjælpe disse daarligt stillede Lærerenker. Derimod har jeg set, at der under Nr. 191 i Betænkningen motiveres et Ændringsforslag — det hører ganske vist under Krigsministeriet, men jeg haaber, at den højtærede Formand tillader mig at nævne det i Forbigaaende —, som tager Sigte paa et Forhold, der er ganske analogt med Lærerenkernes. Dette Ændringsforslag angaar Premierløjtnant Hammelevs Enke. Hendes Pension udgjorde 262 Kr., men Finansudvalget og den højtærede Krigsminister har fundet Anledning til at forhøje den eller rettere give en Understøttelse, som kunde gøre det muligt for denne Enke at føre en menneskelig Tilværelse; Understøttelsen er afrundet til 540 Kr. aarligt. Jeg nævner dette, fordi det Tilfælde, som her foreligger, og som Finansudvalget har stillet sig velvilligt overfor, ganske kan ligestilles med Lærerenkernes Forhold. Disss Pension er gennemgaaende 200 300 Kr., somme Tider lidt mere, somme Tider lidt mindre, og det er da øjensynligt for enhver, at under de trykkende Forhold, hvorunder vi for Tiden lever, er disse Mennesker meget daarligt stillede. Gennemgaaende er de gamle og svagelige, kan ikke fortjene noget, har ikke noget Erhverv, saa at de er henviste til enten at fide Nød, hvilket de i mange Tilfælde gør, lordi de undser sig ved at gaa til Hjælpekasserne eller til Fattigvæsenet eller ogsaa at henvende sig til Slægtninge, som maatte være saaledes stillede, at de kan række dem en hjælpende Haand. Jeg har forlangt Ordet her ved anden Behandling for atter saa indtrængende, som det er mig muligt, at henstille, om den højtærede Undervisningsminister og Finansudvalget ikke til tredie Behandling kunde enes om at stille Forslag om Understøttelse til disse gamle Lærerenker i Lighed med, hvad der er sket overfor Enken efter Premierløjtnant Hammelev. Jeg tror, det

vilde vinde uhyre Paaskønnelse, ikke alene blandt disse Enker, men i Lærerkredse hele Landet over og for øvrigt i alle Samfundskredse.

Maa jeg, med det samme jeg har Ordet, gøre en Bemærkning om det Spørgsmaal, den sidste ærede Taler (Emil Petersen) nævned, nemlig Forskolelærernes Overbebyrdelse, idet Undervisningen i Haandarbejde for deres Vedkommende overordentlig tidt bliver lagt udenfor den normale Skoletid. Det er rigtigt nok, at dette meget ofte er Tilfældet, men det skyldes da vedkommende lokale Autoriteters Stilling overfor Spørgsmaalet. De har nemlig i deres Magt at lægge Haandgerningsundervisningen ind under de normale 6 Timer. Det kan være, at de skal andrage derom, men et saadant Andragende vil naturligvis ikke blive nægtet. Altsaa, Sogneraad og Skolekommission kan ordne deres Undervisningsplan saaledes, at Haandgerningen lægges indenfor de normale 6 Timer, og derved lette Forskolelærerne det Arbejde, det ærede Medlem talte om.

Laursen: Jeg vil sige et Par Ord om det Samraad, der nævnes under Nr. 163, og som har drejet sig om Statens Institut for talelidende og en eventuel Udvidelse af denne Institution. Det er godt, at Sagen kommer under Overvejelse, og jeg vil henstille, at der da ogsaa bliver tænkt paa den Virksomhed for talelidende, som findes i Jylland, og som maaske ved en Omdannelse kunde tænkes at komme ind under en saadan Udvidelse og derved faa en fastere Form.

Dernæst vil jeg sige, at det fremgaar af Ændringsforslagene til den Paragraf af Finanslovsforslaget, som vedrører Undervisningsministeriet, at den polytekniske Lærestalt er en Institution, som er i stærk Udvikling. Man kan paa flere Forslag se, at der baade foregaar en Forøgelse af Lærerkrafterne paa Grund af stærk Tilgang og en Udvidelse med Hensyn til Undervisningsomraadet. Ønsker i den Retning trænger sig paa i Ministeriet og har fundet Tilslutning i Finansudvalget. Jeg nævner dette, fordi man saa tidt hører, at der sker ingenting i den Retning; men den jævne Udvikling sætter dog sit Præg